

РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА
МИНИСТЕРСТВО ЗА ФИНАНСИИ
ЦАРИНСКА УПРАВА

ИЗВЕШТАЈ
ЗА РАБОТАТА НА ЦАРИНСКАТА УПРАВА
ЗА ЈАНУАРИ 2010 ГОДИНА

Февруари 2010 година

I. Зајакнување на институционалниот капацитет

1. Со измени на Законот за административни такси („Сл.весник на РМ“ бр.6/2010), на 23 јануари 2010 година се укинати административните такси за:
 - поднесување на царински декларации,
 - барања за издавање на уверение за движење ЕУР 1,
 - за документи кои се пропишани со меѓународните или меѓудржавните договори, прифатени или ратификувани од страна на Република Македонија, а кои се користат наместо царинска декларација и
 - запис за внесување и изнесување на стока во и од слободна зона или слободен склад.

Укинувањето на овие административни такси има за цел усогласување со европските стандарди, намалување на трошоците на економските оператори и намалување на административните процедури.

2. Во јануари 2010 година Царинската управа стави во употреба апликација за прием на барања, обработка и издавање одобренија за увоз за облагородување. Апликацијата сеуште не работи на база на електронски потпис, но економските оператори можат преку интернет страницата на Царинската управа да ги доставуваат своите барања, со што значително се намалува времето за нивна администрација и процесирање и се зголемува транспарентноста и следливоста. Во тек се активности за надградба на апликацијата со дигитален потпис, електронско задолжување на увозот и воведување на можноста за електронско аплицирање и добивање одобренија за други видови царински постапки со економски ефект.
3. На 28.01.2010 година се одржа Четвртиот состанок на Работната група за хармонизирање со царинското законодавство на ЕУ (на кој со свои анализи и предлози учествуваа консултатните ангажирани преку ИПА програмата), на кој беа разгледани потребите од усогласување на регулативата во областа на застапувањето во царинските постапки, гаранциите и одобренијата за транзит и одложено плаќање на царински долг, воведување на интегрирана царинска тарифа – TARIM, воведувањето на збирна увозна и збирна извозна декларација, како и воведувањето на задолжителна електронска декларација за извоз и увоз, како и излезна.
4. Подготвени се нацрт предлози за измени и дополнувања на Царинскиот закон и Законот за царинска тарифа, пред сè насочени кон усогласување со царинското законодавството на ЕУ, предвидени со НПАА.

Нацрт предлогот за измени дополнување на Царинскиот закон предвидува усогласување со Царинскиот закон на ЕУ, Регулативата на Советот на ЕУ број 2913/1992, како и измените и дополнувањата донесени со Регулативите 82/97, 955/1999, 2700/2000, 648/2005 и 1791/2006, како воведување правна рамка за имплементација на новиот систем за обработка на царински декларации (СОЦД) во Царинската управа. Се предлага воведување задолжителна електронска царинска декларација и збирна увозна и збирна извозна декларација. Покрај претходното со измените и дополнувањата на Царинскиот закон се предлага укинување на одобренијата кои Царинската управа им ги издаваше на правни лица за вршење работи на застапување во царинска постапка, елиминирање на концептот лице со повисок ризик кој се применуваше при одземање на одобренија на правни лица за вршење работи на застапување во царински постапки, како и

Извештај за работата на Царинска управа во јануари 2010

пренесување на одредбите за единствена царинска стапка во Законот за Царинска тарифа.

Со нацрт предлогот за изменување и дополнување на Законот за царинска тарифа се предлага воспоставување на Интегрирана царинска тарифа (TARIM) во која се интегрирани сите тарифни и нетарифни мерки согласно важечките прописи на Република Македонија и назначување на Царинската управа за администратор на истата. Исто така, се предлага укинување на царински давачки на два тарифни става во кои се опфатени репроматеријали-производи од керамика за технички цели. Значајна измена претставува и намалувањето, односно изедначувањето на царинските давачки на нови и употребувани патнички автомобили.

Покрај претходните 2 закони, подготвени е нацрт предлог за измени и дополнувања на Законот за Царинската управа кои се предлага дефинирање на условите за именување на директор и заменик директор на Царинската управа и определување на начинот на престанок на нивниот мандат (одредби кои не постојат во постојниот Закон за Царинска управа). Со предложените измени и дополнувања се овозможува избор на професионални лица за вршење на овие функции, а со определувањето на начините за престанок на нивниот мандат се овозможува поголема совесност и отчетност.

- Во рамките на Третиот состанок на Управувачкиот комитет на проектот Систем за обработка на царински декларации - CDPS одржан на 22 јануари 2010 година (Царинска управа и конзорциумот IT@MAC) беше разгледан напредокот и реализираните активности. Констатирано е дека се надминати одредени отворени прашања, посебно во однос на администрирањето на царинската тарифа, обуките и миграцијата, но и дека постои ризик за пречекорување на роковите за испорачување на фазите. Договорени се мерки за надминување на пречките и проблемите во процесот на имплементација на овој проект.
- Во јануари 2010 година Царинската управа ги публикуваше Компендиумот за царинска вредност и Коментарот на хармонизиран систем 2007 на Светската царинска организација, на македонски јазик. Овие публикации содржат основни информации и практични примери за утврдување на царинска вредност и практична примена на Хармонизираниот Систем и претставуваат функционални алатки за олеснување на секојдневното работење за царинските службеници и правилна примена на законодавството.

„Компендиумот за царинска вредност“ го содржи комплетниот текст на „Спогодбата за спроведување на член VIII“ од „Општата Спогодба за царини и трговија 1994“, основни информации и практични примери за утврдување на царинска вредност.

„Коментарот на Хармонизиран систем 2007“ во 5 книги ги содржи официјалните текстови од четвртото последно издание на „Коментарот на конвенцијата за хармонизираниот систем за имињата и шифрените ознаки на стоките“ на Светската царинска организација, од 2007 година.

- Од 01.01.2010 година Царинската управа од Управата за јавни приходи го презеде управувањето и наплатата на сите видови акцизи на целата територија на Република Македонија. Покрај администрирањето на акцизните документи, започнаа и анализи за воведување нови методи за лабораториски истражувања, мобилни лаборатории, контрола на нормативите за производство на акцизни

Извештај за работата на Царинска управа во јануари 2010

стоки, критериуми за анализа на ризик на теренска и вонтеренска контрола, нови средства за превентивна заштита на наплатата на акцизите, како и компјутеризација на процесите.

8. По завршените технички подготовки за воведување на Електронскиот систем за управување со документи (EDMS) во практичното работење, во јануари се изработени и ставени во примена следните кориснички упатства и прирачници:
 - Корисничко упатство за промена на лозинка на WEB страницата на Царинската управа;
 - Прирачник за интерна комуникација помеѓу организационите единици во EDMS;
 - Корисничко упатство за работа со EDMS за корисници на WEB клиент;
 - Корисничко упатство за електронско потпишување на документи;
 - Упатство за обработка на документи од вид фактури во EDMS;
 - Корисничко упатство за WEB скенирање на документи;
 - Правила за работа на EDMS helpdesk системот;
 - Администраторско упатство за поднесување на можностите за автоматски нотификации;
 - Упатство за начинот на работа со електронскиот систем за управување со документи (DMS).

9. Во јануари 2010 година Царинската управа наплати вкупно 2.397 милиони денари (околу 39,3 милиони евра) на име буџетски приходи, што е за 12% помалку во однос на јануари 2009 година.

Од вкупно наплатените буџетски приходи, на име царина и други царински давачки, наплатени се 270 милиони денари (околу 4,4 милиони евра), што е 37% помалку од оствареното во 2009 година.

Приходите наплатени од ДДВ изнесуваат 2.022 милиони денари (околу 33,1 милиони евра), што е 9% помалку во однос на јануари 2009 година.

Наплатените приходи од акциза, изнесуваат 54 милиони денари (околу 885,2 илјади евра), што е 12% помалку од оствареното во јануари 2009 година.

Наплатените приходи од надоместоци изнесуваат 50 милиони денари (околу 820 илјади евра), што претставува зголемување од 124% во однос на истиот период минатата година.

Врз основа на статистичките податоци може да се утврди дека најголема причина за падот на наплатени увозни давачки во јануари оваа година е намалениот обем на увоз. Во јануари 2010 година обемот на увоз по маса е намален за околу 25% во однос на јануари 2009, а обемот на увоз по вредност е само 17% помал.

Во јануари 2009 година беше извршен значителен увоз на специјални возила за потребите на државните органи што придонесе да бидат наплатени високи износи на царини и ДДВ. Ова е основна причина за значително помалку наплатените увозни давачки во јануари 2010 година.

Покрај претходното, во јануари 2010 година е драстично намален и обемот на увоз на автомобили, што најверојатно се должи на најавата за намалување на царинските давачки и акцизи за половните автомобили, како и воведувањето на поблаги стандарди за атестирање на возилата.

10. Врз основа на дополнителни контроли (помала декларирана вредност на стоката, како основа за пресметување на увозните давачки, неправилно декларирано потекло на стоката, како основа за ослободување од плаќање царини, неправилно тарифирање за примена на пониска царинска стапка и др.), во јануари 2010 година се донесени 84 решенија за дополнителна наплата во вкупен износ од од 9,94 милиони денари (околу 163 илјади евра).
11. Во јануари 2010 година Царинската управа ги издаде следните лиценци и одобренија:
 - 7 одобренија за правни лица за вршење работи на застапување во царински постапки,
 - 13 лиценци за физички лица за вршење работи на застапување во царински постапки,
 - 5 одобренија за постапки со економски ефект, (увоз за облагородување),
 - едно одобрение за царински слад,
 - 7 задолжителни тарифни информации,
 - 5 одобренија за овластен примач,
 - едно одобрение за овластен испраќач,
 - едно одобрение за овластен извозник,
 - 4 одобренија за локално царинење при складирање и увоз
 - 2 одобренија за локално царинење при извоз,
 - 41 одобренија за скратена постапка за постапки со економски ефект,
 - 4 одобренија за повластен тарифен третман,
 - 2 одобренија за постапка за ставање на стока во просторија за привремено чување.

II. Административен капацитет

12. Во јануари 2010 година беа реализирани 4 обуки, на кои учествуваа 73 царински службеници, во вкупно времетраење од 1.029 часа. Просечното времетраење на обука е 14 часа, додека просечното времетраење на обуката за секој вработен е 0,91 час.

Во насока на зајакнување на административниот капацитет одржани се следните обуки, семинари, презентации и курсеви:

- Ворамките на Програмата за техничка помош со Царинската управа на Холандија, започнаа обуките за подобрување на менаџерските вештини и начинот на раководење во Царинската управа, кои ќе се одржуваат секој месец, а со цел воведување на нови техники на управување, подобрување на работните стандарди и начинот на раководење во Царинската управа, како и воведување компетенции во описот на работните места и унапредување на културата на работа.
- Обуки за царинските службеници распоредени во службата за мобилни скенери (практичен и теоретски дел);
- Основна обука за царински службеници кои се распоредени во Централната управа и за прв пат се здобиваат со статус на униформирано лице, која е продолжение на Програмата за основна обука на нововработени царински службеници.

III. Интегритет и борба против корупција

13. Во јануари 2010 година се реализирани 9 внатрешни истраги во организационите единици на Царинската управа.

Врз основа на спроведените истраги, во 3 случаи се утврдени основани сомненија дека царински службеници работеле спротивно на законските одредби, подзаконските акти, оперативните инструкции и етичкиот кодекс, односно констатирано е непостапување согласно Упатството за начинот и техниката на постапување со документарниот материјал и архивската граѓа во канцелариското и архивското работење во Царинската управа, неизвршување на обврските од договорот за вработување и непочитување на одредбите од Законот за спречување на корупцијата како и постапување спротивно на описот на работните задачи.

Во еден извештај се дадени предлог мерки за донесување на одлука во прекршочна постапка, а во останатите 5 извештаи не е утврдено работење на царинските службеници спротивно на позитивните законски одредби, подзаконски акти, оперативни инструкции и етичкиот кодекс.

Врз основа на спроведените истраги од страна на Секторот за управување со човечки ресурси, релизирани се 5 дисциплински постапки против 5 царински службеници при што се изречени 2 мерки за престанок на работен однос и 3 парични казни.

На крајот на јануари 2010 година, против Царинската управа беа активни 91 судски предмети врз основа на спор од работен однос. Од нив 40 предмети се наоѓаат во основните судови со старост од 1 до 9 месеци. Во постапки кај апелационите судови се наоѓаат 28 предмети со старост од 1 до 13 месеци. Во постапки пред Врховен суд се наоѓаат 27 предмети со старост од 1 до 36 месеци.

Во текот на јануари, од основните судови е примена една пресуда по тужби против решенијата на Комисијата и на Царинската управа, со која е одбиено тужбеното барање за поништување на решение за престанок на работен однос со отказ.

Во истиот месец, од апелационите судови се примени 3 пресуди по жалби на пресудите на основните судови, од кои со две пресуди е одбиена жалбата на Царинска управа, а со една пресуда е одбиена жалбата на тужителот како неоснована и е потврдено отказното решение.

Во јануари 2010 година од Врховниот суд е примена една пресуда со која ревизијата на тужителот е одбиена како неоснована.

14. Од вкупно 169 кривични предмети во временски период од 2002 до 2010 година, на крајот на јануари 2010 година, сеуште во судска постапка се 108 кривични предмети против 90 лица сеуште вработени во Царинската управа и 84 поранешни вработени лица. Кривичните предмети се со старост од 2 месеци до 8 години.

Вкупно 50 кривични предмети се со завршена судска постапка и конечна одлука, додека за 11 нема информација во кој статус се наоѓаат.

Кај основните судови во постапка се 100 кривични предмети со старост од 2 месеци до 8 години.

Извештај за работата на Царинска управа во јануари 2010

Од вкупниот број на кривични предмети кои се наоѓаат пред основните судови, 40 предмети се наоѓаат во фаза на истрага, 11 предмети се вратени на повторно одлучување, 10 предмети се наоѓаат во судска расправа, додека 39 предмети се наоѓаат во фаза на судско вештачење.

Кај апелационите судови во постапка се 8 предмети со старост од 1 до 5 години. Во соработка со Министерството за внатрешни работи во текот на јануари е поднесена една кривична пријава, која се наоѓа во постапка кај Основното јавно обвинителство.

15. Во јануари 2010 година се извршени 3 внатрешни ревизии, при што се констатирани 4 наоди и дадени се 4 препораки за постапување.

IV. Транспарентност

16. Во јануари 2010 година преку отворената линија 197 се примени 4.051 повици. Заради полесно координирање и постапување со информациите истите се класифицирани и доставени до надлежните служби за понатамошно постапување.

На интернет страницата на Царинската управа се објавени 32 информации на македонски, англиски и албански јазик, а на интранет порталот 35 информации.

Во овој месец Царинската управа одговори на 39 прашања поставени преку интернет страницата или во хартиена форма.

V. Спречување на нелегален увоз, извоз и транзит на стока и заштита на права од интелектуална сопственост

17. Специјалните мобилни единици на Царинската управа, врз основа на разузнавачки информации и анализа на ризикот, во јануари извршија преглед на 241 товарни моторни возила, 213 автобуси, 244 патнички моторни возила, 19 возови или вкупно на 717 транспортни средства. На граничните премини и на царинските испостави извршени се вкупно 1.399 скенирања од страна на Службата за мобилни скенери на 1.261 товарни моторни возила, 78 патнички моторни возила и 60 автобуси или вкупно на 1.399 транспортни средства.

На внатрешните царински испостави и граничните премини, од царинските работници спречени се повеќе обиди за шверц и криумчарење на стоки. При тоа вкупно се заплени и задржани околу 5 илјади парчиња разновидна стока од кои позначајни се:

- 2,3 илјади парчиња предмети за домаќинство;
- 1,3 илјади килограми маслинки;
- 1,3 илјади парчиња разновидни текстилни производи и обувки;
- 347 парчиња делови и опрема за мобилни телефони, компјутери и камери;
- 207 парчиња пиротехнички производи;
- 55 парчиња гасна муниција и 2 гасни пиштоли.

На 25 јануари, царинските службеници на граничниот премин Блаце спречија обид за транзитирање низ Република Македонија на стока со зголемено ниво на радијација – старо отпадно железо од фирма од Урошевац, Косово, наменето за железарница во Елбасан, Албанија. И покрај тоа што на излез од Косово била

Извештај за работата на Царинска управа во јануари 2010

спроведена контрола за радиоактивност на товарот од страна на Институтот за медицина и бил издаден соодветен сертификат, при влез во Република Македонија, се активирале поставените панел детектори за откривање на зголемено ниво на радијација. Заеднички стручен тим составен од царински работници и инспектори од Дирекцијата за радијациона сигурност по извршено прецизно мерење на нивото на радијација, за дел од товарот е констатирано зголемено ниво за окулу 11 пати. Со оглед на јачината на изворот, претпоставка е дека станува збор за некаков инструмент што содржи радиоактивен извор или стар громобран. Товарното моторно возило било вратено назад во Косово.

18. Во текот на овој месец поднесени се 2 кривични пријави против 2 физички лица за неовластено производство и промет на општо опасни материи во вкупна вредност на запленетата стока во износ од 17.740 денари и избегнати давачки на име царина од 4.449 денари.
19. За откриените обиди за недозволен пренос на стока, како и за останатите недозволените постапувања, до Комисијата за одлучување по прекршок при Царинската управа се доставени 81 барање за поведување на прекршочна постапка, од кои:
 - 21 барање за прекршочна пријава за возила доставени од МВР,
 - 10 барања по записник за царински прекршок доставени од Секторот за контрола и истраги,
 - 44 барања по записник за царински прекршок доставени од царинските испостави, - 2 вратени предмети од Основните судови и
 - 4 предмети за повреди на Законот за акцизи доставени од Државен пазарен инспекторат.

Комисијата во јануари 2010 година реши 79 предмети во редовна и итна постапка и за истите изрече глоба во вкупен износ од 6,7 милиони денари (околу 109 илјади евра).

Во рамките на царинарниците во јануари 2010 година се изречени 127 мандатни казни на сторители на царински прекршоци во вкупен износ од околу 1,3 милиони денари (околу 21,5 илјади евра).

Против решенијата на Царинската управа за утврдена прекршочна одговорност во јануари од Управниот суд се примени 19 тужби на кои во законски определениот рок се доставени одговори. Во јануари 2010 година од Управниот суд се примени 10 пресуди, од кои, со 4 пресуди се потврдуваат решенијата на Царинската управа, со 5 пресуди се поништуваат решенијата на Царинската управа и се враќаат на повторно постапување и со 1 пресуда мериторно се пресудува и се укинуваат решенијата на Царинска управа.

20. Поради основано сомневање дека се работи за фалсификувани трговски марки, Царинската управа во јануари 2010 година интервенираше при повеќе обиди за повреда на правото од интелектуална сопственост и привремено задржа 25.446 парчиња стока.

Најголем дел од привремено задржаната стока ја сочинуваат:

- 24.600 парчиња CD-дискови,
- 554 парчиња спортски обувки,
- 240 парчиња футроли за CD-дискови,
- 52 парчиња правосмукалки.

Во овој месец се прифатени 2 барања за преземање на царински дејствија според Законот за царински мерки за заштита на права од интелектуална сопственост и тоа за трговската марка: JAFFA-UI и JAFFA-NEKTAR.

Истовремено, Царинската управа во јануари 2010 година донесе одобренија за уништување на 27.874 парчиња стока која повредува право од интелектуална сопственост и тоа: етикети со ознака на трговска марка „LEVIS“, „NIKE“ и „LACOSTE“, волнени капи со ознака на трговска марка „EMPORIO ARMANI“, фармерки со ознака на трговска марка „D&G“, „GUCCI“ и „ROBERTO CAVALLI“, гасни амортизери за врата од моторни возила „OPEL“ и „MERCEDES“, чорапи со ознака на трговска марка „NIKE“, блузи со ознака на трговска марка „EMPORIO ARMANI“ и комплет тренерки со ознака на трговска марка „NIKE“. Уништени се 1.697 парчиња патики и блузи кои повредуваат право од интелектуална сопственост, а од соменеие за повреда на правата од интелектуална сопственост се ослободени 972 парчиња техничка стока и спортски реквизити.

VI. Меѓуинституционална, меѓународна соработка и проекти

21. На 29 јануари на Граничниот премин Ѓуешево (Република Бугарија) се одржа состанок на делегации на Царинските управи на Република Македонија и на Република Бугарија. Цел на состанокот беше договарање на активности за унапредување на билатералната соработка за забрзување на протокот на стока и патници на граничните премини, за поефикасно спречување и откривање на недозволената трговија и прекуграничниот криминал, како и за унапредување на соработката во други области. Притоа, утврдени се активностите за:
 - воведување електронска размена на информации за транзитот помеѓу двете држави (наместо сегашните хартиени),
 - зголемување на соработката помеѓу службите за контрола, истраги и разузнавање,
 - воспоставување заедничка контрола на граничниот премин Деве Баир - Ѓуешево,
 - размена на информации за цените на земјоделските производи,
 - размена на податоци за пренос на ефективни странски пари преку гранични премини и определување на гранични премини за одреден вид на стока.
22. На 26 јануари Царинската управа на новоименуваните економски промотори на Република Македонија во странство им ги презентираше законските, инфраструктурни и институционални погодности од надворешно-трговско работење во Република Македонија.
23. Во јануари 2010 година Царинската управа одржа состаноци со бизнисмените од Битола и Штип и околните региони. Беше презентирана новата апликација за доставување, обработка и издавање одобренија за увоз за облагородување, како и законските, институционалните поволности за водење бизнис во областа на царината (поедноставени царински постапки, намалување и елиминирање на банкарски гаранции, елиминирање на административните такси и друго).
24. Во соработка со Канцеларијата за озон, при Министерството за животна средина и просторно планирање, одржан е состанок на кој беше претставен Планот за управување со HCFC (сулстанции што ја осиромашуваат озонската обвивка). Овој

Извештај за работата на Царинска управа во јануари 2010

план е доставен на одобрување до Мултилатералниот фонд на Монреалскиот Протокол и предвидува активности – рестриktivни мерки при увоз на вакви супстанции, како и обуки на царинските службеници за примена на овие мерки. На состанокот, покрај царинските службеници, учествуваа и претставници од фирми увозници на производи и опрема кои ги содржи овие супстанции.